

**SOCIALTJÄNST- OCH
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN**
STABEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SID 1 (28)
2009-01-10

Handläggare: Christina Höglom

Telefon: 508 25 606

Rapport om socialtjänstens kontakter med personer med missbruksproblem under oktober 2008

Innehåll

1. BAKGRUND	3
1.1 MÅLGRUPPEN FÖR KARTLÄGGNINGEN	3
1.2 KARTLÄGGNINGENS GENOMFÖRANDE	3
1.3 METOD	3
1.4 RAPPORTENS INNEHÅLL	4
2. AKTUELLA PERSONER MED MISSBRUKSPROBLEMATIK	5
3. ÅLDERSFÖRDELNING	7
4. AKTUALITET VID STADSDELSFÖRVALTNINGAR/ENHETEN FÖR HEMLÖSA	10
5. MISSBRUKSSITUATIONEN	11
5.1 PERSONER MED PÅGÅENDE MISSBRUK	11
5.2 PERSONER MED TIDIGARE MISSBRUK	13
6. PSYKISK OHÄLSA	15
7. FAMILJESITUATION	17
8. FÖRSÖRJNING	19
9. BOENDESITUATION	20
9.1 BOENDESITUATION UNDER DE SENASTE SEX MÅNADERNA INNAN KARTLÄGGNINGEN	20
9.2 HEMLÖSA	21
10. NATIONALITET – FÖDELSELAND	23
11. FÖREKOMST AV HIV-INFEKTION	23
12. KONTAKTFORMER OCH FORTSATTA BEHOV	24
12.1. KONTAKTFORMER UNDER DE SENASTE SEX MÅNADERNA INNAN KARTLÄGGNINGEN	24
12.2 SKATTADE FORTSATTA BEHOV	26
13. SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING	27

I. Bakgrund

På uppdrag av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden genomför socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen i samarbete med utrednings och statistikkontoret (USK) vartannat år i oktober en kartläggning av personer med missbruksproblematik som är aktuella inom stadens socialtjänst under denna månad. I uppdraget ingår att redovisa statistik om personer med missbruksproblematik samt att visa på tendenser och utveckling inom missbruksområdet. Dessa kartläggningar påbörjades 1996 vid dåvarande FoU-enheten. Sedan 2002 ansvarar staben inom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor för genomförandet.

1.1 Målgruppen för kartläggningen

Kartläggningen omfattar vuxna över 20 år med missbruksproblematik som var aktuella vid stadsdelsförvaltningarna eller socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens enhet för hemlösa under oktober 2008 p.g.a. ansökan, utredning eller biståndsbedömd insats enligt SoL, LSS eller LVM. Målgruppen för kartläggningen definierades som de personer som är aktuella vid vuxen/missbruksenhet p.g.a. missbruksproblem samt nedanstående grupper som är aktuella vid annan enhet:

1. personer i arbetsför ålder vars bruk av alkohol har en sådan omfattning att det är ett hinder för självförsörjning genom arbete
2. personer med annan försörjning vars bruk av alkohol är orsak till att han/hon blir i behov av extra bistånd
3. personer som brukar illegala droger

En avgränsning har gjorts så att personer som inte är aktuella ärenden, dvs. endast har kontakt med stadsdelsförvaltningarna eller socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen för icke biståndsbedömda insatser, inte ingår i kartläggningen. Denna avgränsning har gjorts efter diskussioner med juridiska enheten vid stadsledningskontoret. Med icke biståndsbedömda insatser avses t.ex. rådgivning, besök vid träfflokaler och andra öppna verksamheter.

1.2 Kartläggningens genomförande

Kartläggningen grundar sig på uppgifter från webbaserade enkätsvar, ett svar för varje aktuell person, som handläggare vid stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa lämnat till utrednings och statistikkontoret, USK. Svaren har bearbetats av USK och sammanställningen av rapporten har genomförts av staben inom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens avdelning för stadsövergripande frågor.

1.3 Metod

Undersökningen är en totalundersökning där kartläggningens syfte är att räkna samtliga personer med någon form av missbruksproblem som är aktuella inom stadens socialtjänst under den

aktuella perioden. Eventuella skillnader i resultat jämfört med tidigare mätningar kan, genom att det är en totalundersökning, betraktas som faktiska skillnader och statistiskt säkerställda. Det är däremot viktigt att vid tolkning av undersökningsresultatet ta hänsyn till de svårigheter som funnits vid genomförande av bortfallsanalys vid inventeringen, dvs. att skatta omfattningen av antalet aktuella personer med missbruksproblematik som av olika anledningar inte räknats vid denna inventering. Det är rimligt att anta att handläggare av olika anledningar kan ha missat att inrapportera klienter. Olika bedömningar av vilka personer som ingår i målgruppen kan också leda till en över- respektive underrapportering.

1.4 Rapportens innehåll

Kartläggningen är indelad i olika avsnitt och redovisar dels uppgifter för hela staden, dels uppgifter per stadsdelsförvaltning och socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens enhet för hemlösa. Jämförelser med kartläggningen 2006 görs när detta bedöms relevant och är möjligt. När det gäller missbrukssituationen görs jämförelser från 2002 och framåt. Några frågor är nya i denna kartläggning och i några frågor har svarsalternativen ändrats för att bättre stämma med aktuella insatstyper, varför jämförelser med tidigare kartläggningar inte är möjliga.

De uppgifter som redovisas berör:

- Aktuella personer med missbruksproblematik
- Ålderfördelning och kön
- Missbrukssituation
- Psykisk hälsa
- Familjesituation
- Försörjning
- Boendesituation
- Förekomst av HIV-infektion
- Kontaktformer senaste sex månader före kartläggning
- Bedömning av fortsatta behov

2. Aktuella personer med missbruksproblematik

I detta avsnitt redovisas antalet personer med missbruksproblematik 20 år och äldre som var aktuella vid stadsdelsförvaltningarna och Enheten för enheten under oktober månad 2008.

Tabell 1 Antal inrapporterade personer med missbruksproblematik per stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa

Stadsdelsförvaltning	Antal 2008
Rinkeby- Kista	207
Spånga- Tensta	219
Hässelby- Vällingby	232
Bromma	142
Kungsholmen	133
Normalm	182
Östermalm	112
Södermalm	306
Enskede- Årsta- Vantör	360
Skarpnäck	176
Farsta	249
Älvsjö	79
Hägersten- Liljeholmen	327
Skärholmen	126
Enheten för hemlösa	522
Hela staden	3372

Under oktober 2008 var 3372 personer med missbruksproblem aktuella vid stadsdelsförvaltningarna och socialtjänstförvaltningens Enhet för hemlösa. Utöver dessa förekommer att personer hade kontakt med förvaltningarna för rådgivning eller andra icke biståndsbedömda insatser under den aktuella perioden. Dessa personer ingår inte i kartläggningen.

Tabell 2 Antalet inrapporterade personer med missbruksproblem år 2002, 2004, 2006, 2008. Hela staden

Stadsdelsförvaltning/ EFH	2002	2004	2006	2008
Kista	145	153	143	
Rinkeby	118	137	117	207 *
Spånga- Tensta	204	230	183	219
Hässelby-Vällingby	286	422	259	232
Bromma	145	130	158	142
Kungsholmen	138	129	128	133
Norrmalm	182	198	219	182
Östermalm	145	132	128	112
Maria Gamla stan	300	244	279	
Katarina Sofia	201	114	129	306 **
Enskede- Årsta	154	141	116	
Vantör	251	156	245	360
Skarpnäck	173	153	162	176
Farsta	310	238	241	249
Älvsjö		39	51	79
Liljeholmen	144	113	146	
Hägersten	144	133	160	327 ***
Skärholmen	161	131	111	126
Enheten för hemlösa	565	574	548	522
Hela staden	3766	3567	3523	3372

* Rinkeby och Kista sdf är sammanslagna till Rinkeby - Kista sdf fr.o.m. 2007

** Maria Gamla Stan och Katarina Sofia sdf är sammanslagna till Södermalms sdf fr.o.m. 2007

*** Enskede -Årsta och Vanör sdf är sammanslagna till Enskede- Årsta - Vantör sdf fr.o.m. 2007

Vid jämförelse med tidigare mätningar framkommer att antalet aktuella personer med missbruksproblem har minskat något jämfört med tidigare år. På stadsdelsnivå skiljer sig tendenserna åt. Jämförelser mellan 2006 och 2008 visar att efter sammanslagningen av Katarina Sofia och Maria Gamla stads sdf till Södermalms sdf har antalet aktuella personer minskat kraftigt. Även Rinkeby- Kista sdf uppvisar en nedgång i antalet aktuella personer efter sammanslagningen. Hägersten- Liljeholmen sdf visar däremot en ökning efter sammanslagningen och Enskede - Årsta- Vantör sdf uppvisar inga skillnader. Spånga- Tensta, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö, Farsta och Kungsholmen uppvisar öknings mellan 2006 och 2008 medan antalet aktuella personer minskat i varierande omfattning vid Hässelby- Vällingby, Bromma, Norrmalm och Östermalms sdf samt vid Enheten för hemlösa.

Tabell 3 Antal och andel aktuella kvinnor respektive män fördelat per stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa.

Stadsdelsförvaltning/ EFH	Män antal och %		Kvinnor antal och %		Totalt antal och %	
Rinkeby- Kista	163	79	44	21	207	100
Spånga- Tensta	165	75	54	25	219	100
Hässelby- Vällingby	167	72	65	28	232	100
Bromma	105	74	37	26	142	100
Kungsholmen	95	71	38	29	133	100
Norrmalm	124	68	58	32	182	100
Östermalm	82	73	30	27	112	100
Södermalm	229	75	77	25	306	100
Enskede- Årsta- Vantör	267	74	93	26	360	100
Skarpnäck	118	67	58	33	176	100
Farsta	178	71	71	29	249	100
Älvsjö	54	68	25	32	79	100
Hägersten- Liljeholmen	227	69	100	31	327	100
Skärholmen	87	69	39	31	126	100
Enheten för hemlösa	452	87	70	13	522	100
Hela staden	2513	75	859	25	3372	100

Andelen kvinnor är 25,5 % av det totala antalet aktuella personer. Resultatet är i stort sett jämförbart med mätningen 2006 då de utgjorde 25,8%. Högst andel aktuella kvinnor har Skarpnäck följt av Norrmalm och Älvsjö. Enheten för hemlösa har den minsta andelen aktuella kvinnor följt av Rinkeby - Kista.

3. Åldersfördelning

I följande avsnitt redovisas ålderfördelning och medelålder bland de kartlagda personerna

Tabell 4 Åldersfördelning bland aktuella personer per stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa. Antal och andel i procent.

Stadsdelsförvaltning	20-24 år %		25-44 år %		45-64 år %		65 år och äldre %		Total	%
Rinkeby-Kista	19	9,2	103	49,8	79	38,2	6	2,8	207	100
Spånga-Tensta	25	11,4	97	44,3	93	42,5	4	1,8	219	100
Hässelby-Vällingby	28	12,1	100	43,1	97	41,8	7	3,0	232	100
Bromma	9	6,3	53	37,3	73	51,4	7	4,9	142	100
Kungsholmen	6	4,5	39	29,3	78	58,6	10	7,5	133	100
Norrmalm	3	1,6	63	34,6	101	55,5	15	8,2	182	100
Östermalm	5	4,5	43	38,4	56	50,0	8	7,1	112	100
Södermalm	19	6,2	111	36,3	162	52,9	14	4,6	306	100
Enskede-Årsta-Vantör	28	7,8	132	36,7	190	52,8	10	2,8	360	100
Skarpnäck	24	13,6	67	38,1	85	48,3	0	0	176	100
Farsta	13	5,2	88	35,3	141	56,6	7	2,8	249	100
Älvsjö	9	11,4	26	32,9	43	54,4	1	1,3	79	100
Hägersten-Liljeholmen	14	4,3	125	38,2	167	51,1	21	6,4	327	100
Skärholmen	11	8,7	45	35,7	62	49,2	8	6,3	126	100
Enheten för hemlösa	1	0,2	150	28,7	333	63,8	38	7,3	522	100
Hela staden	214	6,3	1242	36,8	1760	52,2	156	4,6	3372	100

Jämfört med mätningen 2006 har antalet och andelen yngre minskat något. 2006 utgjordes gruppen 20-24 år av 233 personer, 6,7 % och åldergruppen 25-44 år av 1369 personer, 39,3% av det totala antalet aktuella personer. Även antalet och andelen 65 år eller äldre har minskat något, 2006 utgjordes den av 174 personer, 5% av det totala antalet inrapporterade personer. Gruppen 45-64 år har däremot ökat både i faktiskt antal och andel sedan mätningen 2006 då de utgjorde 1711 personer, 49 % av populationen.

Om man jämför åldersfördelningen inom respektive förvaltning och mellan förvaltningarna i 2008 års kartläggning framkommer stora skillnader. Den största andelen unga 20-24 år av den totala populationen inom respektive förvaltning finns i Skarpnäck följt av Hässelby- Vällingby och Spånga-Tensta. Sett till det faktiska antalet personer är två tredjedelar (143 personer, 67%) i åldersgruppen 20-24 år aktuella vid sex stadsdelsförvaltningar: Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Rinkeby- Kista och Södermalm. Enheten för hemlösa som endast i vissa fall tar emot personer under 25 år¹ hade en person aktuell i den yngsta åldersgruppen. Gruppen 45-64 år har ökat och utgör nu mer än hälften av alla aktuella personer med missbruksproblem. Vid Enheten för hemlösa utgör de nästan två tredjedelar av alla aktuella personer. Av stadsdelsförvaltningarna har Norrmalm den största andelen aktuella i åldergruppen följt av Kungsholmen, Farsta och Norrmalm. När det gäller åldergruppen 65 år och äldre har Norrmalm den största andelen i åldergruppen följt av Kungsholmen, Enheten för hemlösa och Östermalm.

Tabell 5 Medelålder för män och kvinnor uppdelat på stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa

Stadsdelsförvaltning/EFH	Män	Kvinnor	Total
Rinkeby-Kista	42,04	40,41	41,70
Spånga-Tensta	40,91	43,13	41,46
Hässelby-Vällingby	41,29	40,69	41,13
Bromma	44,75	46,97	45,33
Kungsholmen	46,99	48,24	47,35
Norrmalm	48,29	48,71	48,42
Östermalm	46,38	45,50	46,14
Södermalm	47,22	43,94	46,39
Enskede-Årsta-Vantör	44,59	45,69	44,88
Skarpnäck	43,88	37,47	41,77
Farsta	46,21	43,18	45,35
Älvsjö	43,61	40,12	42,51
Hägersten-Liljeholmen	46,38	44,08	45,68
Skärholmen	44,98	46,90	45,57
Enheten för hemlösa	51,21	44,76	50,35
Total	45,97	43,95	45,46

¹ Enligt stadens riktlinjer för ärendansvar inom IoF tar Enheten för hemlösa emot personer 20-24 år som är nyanlända i staden och inte tidigare varit aktuella eller folkbokförda i staden. I övrigt hänvisas till den stadsdelsförvaltning där personen tidigare varit aktuell eller tidigare varit folkbokförd.

Medelåldern för hela populationen är 45,5 år. Männen är något äldre, 46 år och kvinnorna 44 år. Medelåldren är lägst i Hässelby-Vällingby följt av Spånga -Tensta, Rinkeby- Kista och Skarpnäck,. Enheten för hemlösa har den högsta medelåldern följt av Norrmalm, Kungsholmen, Södermalm och Östermalm. Sammanfattningsvis visar detta att socialtjänsten i ytterstadsstadsdelarna når en betydligt yngre åldergrupp än innerstadsstadsdelarna.

Tabell 6 Antal aktuella personer fördelat på åldergrupper, kön och stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa. n=3372

Stadsdelsförvaltning/EFH		20-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år och äldre	Total
Rinkeby-Kista	Man	14	83	61	5	163
	Kvinna	5	20	18	1	44
Spånga-Tensta	Man	20	78	63	4	165
	Kvinna	5	19	30	0	54
Hässelby-Vällingby	Man	20	72	70	5	167
	Kvinna	8	28	27	2	65
Bromma	Man	5	46	50	4	105
	Kvinna	4	7	23	3	37
Kungsholmen	Man	5	29	54	7	95
	Kvinna	1	10	24	3	38
Norrmalm	Man	1	45	69	9	124
	Kvinna	2	18	32	6	58
Östermalm	Man	4	30	43	5	82
	Kvinna	1	13	13	3	30
Södermalm	Man	13	79	124	13	229
	Kvinna	6	32	38	1	77
Enskede-Årsta-Vantör	Man	22	98	139	8	267
	Kvinna	6	34	51	2	93
Skarpnäck	Man	8	48	62	0	118
	Kvinna	16	19	23	0	58
Farsta	Man	8	61	103	6	178
	Kvinna	5	27	38	1	71
Älvsjö	Man	6	16	31	1	54
	Kvinna	3	10	12	0	25
Hägersten-Liljeholmen	Man	7	84	121	15	227
	Kvinna	7	41	46	6	100
Skärholmen	Man	8	31	45	3	87
	Kvinna	3	14	17	5	39
Enheten för hemlösa	Man	0	121	293	38	452
	Kvinna	1	29	40	0	70
Hela staden	Man	141	921	1328	123	2513
	Kvinna	73	321	432	33	859
	Totalt	214	1242	1760	156	3372

Andelen män utgör 74,5% och andelen kvinnor 25,5% av det totala antalet aktuella personer med missbruksproblem. Andelen kvinnor minskar med stigande ålder. Jämfört med mätningen 2006 har andelen kvinnor i den yngsta åldergruppen ökat, från 32,2 % till 34,5 %. Andelen kvinnor i åldersgruppen 25-44 år har minskat från 26,9% till 25,9%, andelen kvinnor i åldergruppen 45-64 år ökat något från 23,8% till 24,5 % medan andelen kvinnor i den äldsta åldergruppen i stort sett inte förändrats, 21,3 % 2006 jämfört med 21,2% 2006.

Att andelen aktuella kvinnor i den yngsta åldergruppen är så hög och har ökat ytterligare sedan mätningen 2006 är oroväckande. Noterbart är att vid Skarpnäcks sdf är, i den yngsta åldergruppen, antalet aktuella kvinnor dubbelt så många som antalet aktuella män.

4. Aktualitet vid stadsdelsförvaltningar/Enheten för hemlösa

I detta avsnitt redovisas vilka enheter inom respektive förvaltning / Enheten för hemlösa som lämnat uppgifter till kartläggningen. Uppgiftslämnare är den handläggare som har kontakt med personen. Om personen har varit aktuell vid vuxen-/ missbruksenhet har uppgifterna lämnats av den enheten.

Tabell 7 Uppgiftslämnande enhet vid stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa

Stadsdelsförvaltning	Ekonomiskt bistånd	Missbruk/ vuxen	Social psykiatri	Övrig enhet/ Handikapp omsorg	Total
Rinkeby-Kista	0	202	1	4	207
Spånga-Tensta	1	214	1	3	219
Hässelby-Vällingby	10	218	4	0	232
Bromma	6	130	0	6	142
Kungsholmen	0	132	1	0	133
Norrmalm	2	170	9	1	182
Östermalm	1	109	2	0	112
Södermalm	0	305	0	1	306
Enskede-Årsta-Vantör	28	328	3	1	360
Skarpnäck	22	140	14	0	176
Farsta	0	248	1	0	249
Älvsjö	30	49	0	0	79
Hägersten-Liljeholmen	1	319	2	5	327
Skärholmen	5	118	1	2	126
Enheten för hemlösa	1	438	80	3	522
Total	107	3120	119	26	3372

92,5% av de personer som ingår i kartläggningen hade kontakt med vuxen-/ missbruksenhet. 3,5% hade kontakt med socialpsykiatrisk enhet. Anledningen till att personer med missbruksproblem är aktuella vid socialpsykiatrisk enhet är att vissa förvaltningarna valt att handlägga en del personer med samsjuklighet i form av missbruk och psykiska funktionshinder vid dessa enheter. 3,2% av personerna hade kontakt med ekonomiskt bistånd utan att vara aktuell vid vuxen/ missbruksenhet. Bland dessa finns personer som av handläggare har bedömts ha missbruksproblem utan att vilja medge det och personer som medger missbruksproblem men inte önskar hjälp för dessa. 0,8% hade kontakt med omsorgen om funktionshindrade eller annan enhet inom stadsdelsförvaltningen.

5. Missbrukssituationen

I följande avsnitt redovisas missbrukssituationen bland de kartlagda personerna under sex månader före kartläggningen. Uppgifterna redovisas för hela staden och per stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa. Uppgifterna för personer med pågående missbruk och personer utan missbruk under sex månader före kartläggning redovisas för sig.

Tabell 8 Missbrukssituationen totalt i staden. Flera svarsalternativ möjliga

Missbrukstyp	
Sprit, vin, öl	1751
Amfetamin	639
Cannabis	495
Bensodiazepiner	494
Heroin	177
Subutex	145
Kokain	117
Metadon	59
Ecstasy	13
LSD	9
T-sprit	5
Lösningsmedel	5
Cat	4
Dopingpreparat	3
Annan drog	30
Vet ej	148
Inget missbruk senaste halvåret	965
Antal svar	5059

Alkohol är vanligast förekommande följt av amfetamin, cannabis och benzodiazepiner. Tabellen visar även att droger blandas i stor utsträckning, däremot går det inte att utläsa hur preparaten blandas. I jämförelse med tabell 9 som visar dominerande missbruk framkommer att framförallt alkohol, amfetamin, benzodiazepiner, cannabis och olika opiatpreparat används som blanddroger. Noterbart är att i 965 fall förekommer inget missbruk under sex månader före kartläggningen.

5.1 Personer med pågående missbruk

Tabell 9 Dominerande missbruk senaste halvåret före kartläggning. Hela staden.

Dominerande missbruk	
Alkohol	1377
Amfetamin	354
Opiater	173
Cannabis	171
Benzodiazepiner	137
Kokain	35
Övriga missbruk	27
Vet ej	133
Hela staden	2407

När det gäller dominerande preparat framgår att 57,2 % av personerna använder alkohol som dominerande preparat. 36,2% av personerna använder narkotiska preparat som huvuddrog. Av dessa är amfetamin vanligast följt av opiater, cannabis och benzodiacepiner. Övriga missbruk, bl.a. spelmissbruk, dopingpreparat och olika former av värk-/ smärtstillande tabletter uppges i 1,1 % av fallen. För 5,5 % (133 personer) är formen av missbruk inte känt.

Tabell 10 Dominerande missbruk i staden som helhet

Dominerande missbruk	
Alkohol	1377
Narkotika	878
Övriga missbruk	19
Vet ej	133
Hela staden	2407

För de 2407 personer som missbrukar under 6 månader före kartläggningen är alkohol det dominerande preparatet i 57,2 % av fallen. I 36,5% av fallen är narkotika huvuddrog. Vid kartläggningen 2006 var motsvarande andelar 57,2 % respektive 36,7%. Några förändringar har därmed inte skett sedan den förra kartläggningen.

Tabell 11 Dominerande preparat per stadsdelsområde/Enheten för hemlösa

Stadsdelsförvaltning/EFH	Alkohol	Cannabis	Amfetamin	Benz.	Kokain	Opiater	Vet ej	Övriga missbruk	Total
Rinkeby-Kista	70	21	11	12	7	12	7	6	146
Spånga-Tensta	85	22	17	10	3	12	7	2	158
Hässelby-Vällingby	93	13	20	4	1	14	1	0	146
Bromma	60	5	12	4	3	3	6	0	93
Kungsholmen	79	11	11	4	0	5	1	1	112
Norrmalm	85	3	11	8	1	12	6	0	126
Östermalm	59	6	6	8	1	4	0	0	84
Södermalm	137	13	30	10	7	23	16	2	238
Enskede- Årsta-Vantör	151	10	41	18	2	17	23	4	266
Skarpnäck	65	12	16	9	2	9	19	1	133
Farsta	106	8	24	14	1	13	0	1	167
Älvsjö	30	4	3	2	0	2	14	1	56
Hägersten-Liljeholmen	143	11	31	17	3	19	3	7	234
Skärholmen	51	10	6	4	0	7	5	1	84
Enheten för hemlösa	163	22	115	13	4	21	25	1	364
Hela staden	1377	171	354	137	35	173	133	27	2407

Fördelningen av de dominerande drogerna varierar inom och mellan förvaltningarna. Vid en jämförelse avseende andelen aktuella med personer med pågående alkoholmissbruk framgår att Östermalm har den största andelen, 70,2%, följt av Norrmalm 67,5% och Bromma, 64,5%. Den lägsta andelen aktuella personer med pågående alkoholmissbruk finns vid Enheten för hemlösa, 44,8% följt av Rinkeby- Kista 47,9% och Skarpnäck 48,9 %.

Tabell 12 Medelålder och kön per dominerande missbruk. Hela staden

Dominerande missbruk	Kön	Medelålder
Alkohol	Man	51,2
	Kvinna	49,7
Narkotika	Man	40,6
	Kvinna	40,1
Övriga missbruk	Man	39,1
	Kvinna	33,0
Hela staden	Man	47,1
	Kvinna	45,7

Medelåldern för gruppen som missbrukar alkohol är högre än för gruppen som missbrukar narkotika. Männen är äldre än kvinnorna i båda dessa grupper. Gruppen övrigt missbruk består av endast 27 personer varför jämförelse med övriga grupper inte bör göras.

5.2 Personer med tidigare missbruk

Tabell 13 Tidigare missbruk som är anledning till kontakt med socialtjänsten

Tidigare dominerande missbruk	
Alkohol	291
Amfetamin	254
Opiater	247
Cannabis	83
Kokain	32
Benzodiacepiner	14
Övriga missbruk	13
Vet ej	31
Hela staden	965

För första gången redovisas tidigare missbruk bland de personer som inte missbrukat under sex månader före kartläggningen och som har pågående kontakt med socialtjänsten. Det tidigare dominerande missbruket har framförallt bestått av alkohol, amfetamin och opiater. Dessa personer kan antingen befinna sig i pågående behandling eller i eftervård. Det är troligt att det i gruppen med tidigare opiatmissbruk finns en betydande grupp med pågående läkemedelsassisterad behandling i form av metadon eller subutex/ subuxone och som tidigare missbrukat heroin.

Tabell 14 Tidigare dominerande missbruk. Hela staden

Missbrukspreparat	
Narkotika	632
Alkohol	291
Övriga missbruk	11
Vet ej	31
Hela staden	965

Gruppen med tidigare narkotikamissbruk är större, 632 personer, än gruppen med tidigare missbruk av alkohol som består av 291 personer. Med övriga missbruk avses främst spelmissbruk.

Tabell 15 Tidigare dominerande preparat per stadsdelsförvaltning/ EFH

Stadsdelsförvaltning/ EFH	Alkohol	Cannabis	Amfeta- min	Benzo- dia- cepiner	Kokain	Opiater	Vet ej	Övriga miss- bruk	Total
Rinkeby- Kista	16	3	10	2	2	25	1	2	61
Spånga- Tensta	18	10	13	2	3	11	4	0	61
Hässelby- Vällingby	22	17	22	1	2	18	3	1	86
Bromma	13	6	14	0	4	11	0	1	49
Kungsholmen	4	1	4	2	0	9	1	0	21
Norrmalm	19	8	12	1	6	8	2	0	56
Östermalm	14	2	6	0	2	4	0	0	28
Södermalm	21	4	18	2	4	11	4	4	68
Enskede- Årsta- Vantör	31	7	22	0	2	30	1	1	94
Skarpnäck	4	5	21	0	1	9	3	0	43
Farsta	22	4	23	2	3	28	0	0	82
Älvsjö	4	2	2	0	0	10	5	0	23
Hägersten- Liljeholmen	29	4	32	2	1	25	0	0	93
Skärholmen	16	4	6	0	1	14	0	1	42
Enheten för hemlösa	58	6	49	0	1	34	7	3	158
Hela staden	291	83	254	14	32	247	31	13	965

Denna tabell visar tidigare dominerande missbrukspreparat fördelat per stadsdelsförvaltning/ enheten för hemlösa.

Tabell 16 Tidigare dominerande missbruk, kön och medelålder. Hela staden

Tidigare dominerande missbruk	Kön	Medelålder
Alkohol	Man	51,2
	Kvinna	47,9
Narkotika	Man	41,3
	Kvinna	38,7
Övriga missbruk	Man	41,6
	Kvinna	38,0
Hela staden	Man	44,5
	Kvinna	41,3

Jämfört med gruppen med pågående missbruk är den grupp som inte missbrukat under sex månader före kartläggningen något yngre. Personer med tidigare narkotikamissbruk är yngre än de med tidigare alkoholmissbruk. Gruppen kvinnor är yngre än gruppen män.

6. Psykisk ohälsa

I detta avsnitt redovisas aktuella personer som utöver pågående eller tidigare missbruk har påtagliga psykiska problem i sådan omfattning att de bedöms ha behov av behandling eller omvårdnad. Redovisningen bygger på handläggarnas bedömningar av personernas psykiska hälsotillstånd vilket medför att olika bedömningar förekommer. Bland de redovisade personerna finns både personer som har och som saknar psykiatrisk diagnos.

Tabell 17 Personer med missbruk och påtagliga psykiska problem som medför behov av behandling eller omvårdnad. Antal och andel i procent per stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa. n=3372

Stadsdelsförvaltning/EFH	Ja	%	Nej	%	Vet ej	%	Total	%
Rinkeby-Kista	63	30	119	57	25	12	207	100
Spånga-Tensta	81	37	100	46	38	17	219	100
Hässelby-Vällingby	68	29	141	61	23	10	232	100
Bromma	50	35	84	59	8	6	142	100
Kungsholmen	54	41	71	53	8	6	133	100
Norrmalm	78	43	90	49	14	8	182	100
Östermalm	40	36	59	53	13	12	112	100
Södermalm	82	27	200	65	24	8	306	100
Enskede-Årsta-Vantör	75	21	241	67	44	12	360	100
Skarpnäck	45	26	81	46	50	28	176	100
Farsta	81	33	154	62	14	6	249	100
Älvsjö	20	25	44	56	15	19	79	100
Hägersten-Liljeholmen	102	31	194	59	31	9	327	100
Skärholmen	40	32	68	54	18	14	126	100
Enheten för hemlösa	130	25	352	67	40	8	522	100
Hela staden	1009	30	1998	59	365	11	3372	100

1009 personer, 30 %, bedöms ha missbruk och påtagliga psykiska problem som medför behov av behandling eller omvårdnad. Enligt skattningarna har Norrmalm och Kungsholmen högst andel personer med missbruk och påtagliga psykiska problem, 43 % respektive 41 %. Enskede - Årsta - Vantör skattar lägst, 21 %, Älvsjö och Enheten för hemlösa 25 % och Skarpnäck 26 %. Andelen *vet ej* utgörs av 11 %. Noterbart är att vissa stadsdelsförvaltningar anger *vet ej* i betydligt högre grad än andra. Skarpnäck anger *vet ej* i 28 % av fallen, Älvsjö i 19 % och Spånga- Tensta i 17 % av fallen. Detta kan dels tolkas som att handläggarna bedömer att de inte har tillräcklig kunskap om personernas tillstånd, dels att de själva inte anser sig ha tillräcklig kunskap för att kunna göra dessa bedömningar.

I 2006 års inventering angavs att 22 % hade ”psyisk störning i kombination med missbruk som medförde behov av behandling/ omvårdnad”. Denna definition har tagits bort eftersom begreppet psyisk störning är en specifik medicinsk term och som inte är tillämplig för bedömningar inom socialtjänsten. Den ändrade definitionen kan ha påverkat handläggarnas bedömning av förekomst av psyisk problematik varför jämförelser med tidigare kartläggningar inte bör höras.

Tabell 18 Män och kvinnor med missbruk och påtagliga psykiska problem som medför behov av behandling eller omvårdnad fördelat Antal och andel i procent per stadsdelsförvaltning/ EFH. n=1009

Stadsdelsförvaltning/EFH	Män		Kvinnor		Total	
	antal	%	antal	%	antal	%
Rinkeby-Kista	47	75	16	25	63	100
Spånga-Tensta	59	73	22	27	81	100
Hässelby-Vällingby	41	60	27	40	68	100
Bromma	37	74	13	26	50	100
Kungsholmen	35	65	19	35	54	100
Norrmalm	55	71	23	29	78	100
Östermalm	26	65	14	35	40	100
Södermalm	60	73	22	27	82	100
Enskede-Årsta-Vantör	48	64	27	36	75	100
Skarpnäck	31	69	14	31	45	100
Farsta	56	69	25	31	81	100
Älvsjö	11	55	9	45	20	100
Hägersten-Liljeholmen	69	68	33	32	102	100
Skärholmen	25	63	15	38	40	100
Enheten för hemlösa	111	85	19	15	130	100
Hela staden	711	70	298	30	1009	100

Sett över hela staden är andelen kvinnor med tidigare eller pågående missbruk som bedöms ha påtagliga psykiska problem högre, 30 %, jämfört med den totala andelen aktuella kvinnor som utgör 25,5 % av den totala populationen. Andelen män med tidigare eller pågående missbruk som bedöms ha påtagliga psykiska problem är däremot lägre, 70 %, jämfört med den totala andelen aktuella män som utgör 74,5 % av den totala populationen. Stora skillnader framkommer mellan förvaltningarna när det gäller könsfördelningen inom den aktuella gruppen.

7. Familjesituation

Här redovisas om personer med missbruksproblem som är aktuella inom stadens socialtjänst har barn under 18 år, hur många barn de har och om barnen är hemmavarande eller inte.

Tabell 19 Antal aktuella personer med barn under 18 år

Stadsdelsförvaltning/ EFH	Har barn	Har inte barn	Vet ej	Total
Rinkeby-Kista	66	139	2	207
Spånga-Tensta	59	155	5	219
Hässelby-Vällingby	54	171	7	232
Bromma	42	98	2	142
Kungsholmen	24	108	1	133
Norrmalm	37	145	0	182
Östermalm	25	87	0	112
Södermalm	55	243	8	306
Enskede-Årsta-Vantör	80	277	3	360
Skarpnäck	37	117	22	176
Farsta	64	182	3	249
Älvsjö	23	55	1	79
Hägersten-Liljeholmen	83	239	5	327
Skärholmen	33	91	2	126
Enheten för hemlösa	101	409	12	522
Hela staden	783	2516	73	3372

Av tabellen framgår att 783 (23 %) av 3372 aktuella personer med missbruksproblem är föräldrar till barn under 18 år. För 73 personer (2 %) är det okänt om de har barn under 18 år.

Tabell 20 Antal personer med 1, 2, 3 barn eller fler under 18 år

Stadsdelsförvaltning	1 barn	2 barn	3 barn eller fler	Total
Rinkeby-Kista	19	10	7	36
Spånga-Tensta	13	12	9	34
Hässelby-Vällingby	16	9	5	30
Bromma	11	4	0	15
Kungsholmen	5	3	0	8
Norrmalm	11	6	1	18
Östermalm	14	7	3	24
Södermalm	12	13	2	27
Enskede-Årsta-Vantör	18	7	6	31
Skarpnäck	9	4	0	13
Farsta	12	5	1	18
Älvsjö	7	3	2	12
Hägersten-Liljeholmen	30	16	5	51
Skärholmen	7	5	4	16
Enheten för hemlösa	27	15	6	48
Hela staden	211	119	51	381

Tabell 21 Antal personer som bor hel- eller deltid tillsammans med barn under 18 år

Stadsdelsförvaltning/EFH	Bor med barn	Bor inte med barn	Vet ej	Total
Rinkeby-Kista	21	185	1	207
Spånga-Tensta	32	182	5	219
Hässelby-Vällingby	20	209	3	232
Bromma	9	133	0	142
Kungsholmen	5	128	0	133
Norrmalm	15	167	0	182
Östermalm	9	102	1	112
Södermalm	27	276	3	306
Enskede-Årsta-Vantör	27	331	2	360
Skarpnäck	9	142	25	176
Farsta	20	226	3	249
Älvsjö	10	68	1	79
Hägersten-Liljeholmen	32	288	7	327
Skärholmen	16	106	4	126
Enheten för hemlösa	6	514	2	522
Hela staden	258	3057	57	3372

258 personer (8 %) bor hel- eller deltid med barn under 18 år. I 57 fall (2 %) är det okänt om personen bor tillsammans med barn under 18 år.

Tabell 22 Antal personer som bor hel eller deltid tillsammans med 1, 2, 3 eller fler barn under 18 år

Stadsdelsförvaltning	1 barn	2 barn	3 barn eller fler	Total
Rinkeby-Kista	3	5	3	11
Spånga-Tensta	10	3	2	15
Hässelby-Vällingby	4	6	2	12
Bromma	2	1	0	3
Kungsholmen	3	0	0	3
Norrmalm	3	4	0	7
Östermalm	3	5	1	9
Södermalm	9	8	3	20
Enskede-Årsta-Vantör	9	2	0	11
Skarpnäck	6	1	0	7
Farsta	6	3	0	9
Älvsjö	4	1	1	6
Hägersten-Liljeholmen	15	6	3	24
Skärholmen	4	4	2	10
Enheten för hemlösa	3	1	0	4
Hela staden	84	50	17	151

84 personer bor hel- eller deltid tillsammans med ett barn. 50 personer bor hel eller deltid tillsammans med två barn och 17 personer bor hel eller deltid tillsammans med tre eller fler barn.

8. Försörjning

Tabell 23 Huvudsaklig försörjning senaste halvåret Flera svar möjliga

Försörjning	Antal
Försörjningsstöd	1459
Sjukersättning/tidsbegränsad sjukersättning mm	1083
Lön av arbete	453
Kriminalitet	169
Ålderspension	147
Sjukpenning/föräldrapenning	140
Arbetslöshetsersättning/Aktivitetsstöd	65
Studiemedel	26
Prostitution	15
Tiggeri	8
Eget kapital	28
Kriminalvård	68
Anhöriga vänner	52
Övrig försörjning/Situation Stockholm	15
Vet ej/uppgift saknas	54
Hela staden antal svar	3782

Tabellen visar de aktuella personernas huvudsakliga försörjning under sexmånadersperioden innan kartläggningen. Fler än ett försörjningsalternativ har kunnat anges. Försörjningsstöd från socialtjänsten är den vanligaste försörjningskällan och förekommer i 38,6 % svaren.

Sjukersättning/ tidsbegränsad sjukersättning förekommer i 28,6 % av svaren. Lön av arbete förekommer endast i 12 % av svaren. Förändringarna jämfört med 2006 års inventering är små. I den kartläggningen förekom försörjningsstöd i 37,4 % av svaren, sjukersättning/ tidsbegränsad sjukersättning i 28,2% och lön av arbete i 10,5 % av svaren.

9. Boendesituation

Här redovisas de aktuella personernas boendesituation samt uppgifter om hemlöshet

9.1 Boendesituation under de senaste sex månaderna innan kartläggningen

Tabell 23 Boendesituation

Huvudsaklig boendesituation senaste halvåret	Antal
Bostad med 1:a handskontrakt	1150
Stöd- och omvårdnadsboende	345
Träningslägenhet	248
Försökslägenhet	210
Inneboende	197
Hotellhem, bostadshotell utan eget kontrakt	188
Natthärbärge	152
Föräldrahem annan släkt	118
Lågtröskelboende	130
Vårdas på; behandlingshem/LVM-hem/ familjehem och saknar bostad	121
Vistas i fängelse och saknar bostad	90
2:a handsboende	83
Hotellhem, bostadshotell, med eget kontrakt	54
Boende i familjehem	45
Uteliggare	29
Vistas i fängelse och har bostad	23
Husvagn, camping	23
Sjukhem inkl. Gamlebo	24
Bor hos vänner/ bekanta utan kontrakt	23
Vårdas på; behandlingshem/ LVM-hem/familjehem och har bostad	19
Rättsspsykiatrisk vård/psykiatrisk vård/övrig sjukhusvård	18
Kollektivboende	12
Gruppboende	6
Hotell/ vandrarhem	6
Vet ej	58
Hela staden	3372

Av 3372 personer har 34,1 % bostad med 1:a handskontrakt eller motsvarande. Med motsvarande menas bostadsrätt, villa eller radhus. 6,2 % bor i försökslägenhet och 7,4 % i träningslägenhet. Ett mindre antal (19 personer) genomgår vård på behandlingshem eller i familjehem och har bostad.

Tabell 24 Huvudsaklig boendesituation senaste halvåret – 2006 och 2008

Bostadssituation	2006		2008	
	Antal och %		Antal och %	
Bostad med eget kontrakt, träning/försökslgh, beh.hem/LVM/fängelse har bostad	1659	47,6	1650	48,9
Stödboende ink. Hotellhem utan kontrakt	622	17,8	708	21,0
2:a hand, inneboende, föräldrar, släkt	494	14,2	398	11,8
Tillfälliga boenden	236	6,8	233	6,9
Vårdas på beh.hem/LVM/fängelse saknar bostad	-----		211	6,3
Hotellhem, koll.boende, sjukhem	97	2,8	96	2,8
Annat	319	9,1	18	0,5
Vet ej	60	1,8	58	1,7
Hela staden	3489	100	3372	100

I denna tabell anges boendesituationen 2006 och 2008. Uppgifterna är inte helt jämförbara eftersom alternativet vårdas på behandlingshem/ LVM/ fängelse och har bostad inte fanns i den förra kartläggningen. Denna grupp fanns angiven i gruppen *Annat* som var betydligt större i kartläggningen 2006 än kartläggningen 2008. Likaså fanns i gruppen *Annat* 2006 ett 30-tal personer i stadigvarande boenden. Noterbart är dock att andelen personer i andrahandsboende minskat och gruppen i stödboende/Hotellhem utan kontrakt ökat sedan den förra kartläggningen. Detta kan bl.a. ses som en följd av utbyggnad av lågtröskelboenden i staden och referensboenden inom Stiftelsen Hotellhem

9.2 Hemlösa

Stadens definition av hemlöshet ligger till grund för de redovisade uppgifterna i tabell 25 och 26.

- Som hemlös räknas personer som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisade till tillfälliga boendalternativ eller är uteliggare.
- Till de hemlösa räknas personer som bor på institutioner eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning
- Till de hemlösa räknas också personer som tillfälligt bor hos kamrater eller bekanta.

Däremot räknas inte personer som hemlösa som hyr i andra hand eller bor inneboende hos någon nära anhörig eller släkting.

Tabell 25 Antalet hemlösa personer - enligt stadens definition. Hela staden

Stadsdelsförvaltning/ EFH	Man	Kvinna	Total
Rinkeby-Kista	64	10	74
Spånga-Tensta	69	18	87
Hässelby-Vällingby	70	28	98
Bromma	37	8	45
Kungsholmen	33	11	44
Norrmalm	37	14	51
Östermalm	22	7	29
Södermalm	81	17	98
Enskede-Årsta-Vantör	77	18	95
Skarpnäck	46	18	64
Farsta	69	18	87
Älvsjö	8	4	12
Hägersten-Liljeholmen	81	19	100
Skärholmen	27	10	37
Enheten för hemlösa	323	43	366
Hela staden	1044	243	1287

1287 personer, 38,2 %, i den kartlagda målgruppen var hemlösa i oktober 2008 utifrån ovanstående definition. Motsvarande antal i 2006 års kartläggning var 1237 personer, 35,5 %. Uppgifterna är dock inte jämförbara eftersom det i 2006 års kartläggning saknas c:a 40-talet personer med fast bostad som redovisats under annan rubrik.

Vid stadens kartläggning av hemlösa den 15 april 2008 var totalt 3081 personer, 20 år och äldre, hemlösa enligt stadens definition. Av dessa var 235 personer inte aktuella inom socialtjänsten.

Tabell 26 Antal hemlösa enligt stadens definition fördelat i åldersgrupper och stadsdelsförvaltning/ Enheten för hemlösa

Stadsdelsförvaltning/EFH	20-24 år	25-44 år	45-64 år	65 år och äldre	Total
Rinkeby-Kista	8	36	29	1	74
Spånga-Tensta	8	36	42	1	87
Hässelby-Vällingby	11	36	48	3	98
Bromma	4	21	18	2	45
Kungsholmen	3	11	29	1	44
Norrmalm	2	21	27	1	51
Östermalm	1	11	16	1	29
Södermalm	7	34	55	2	98
Enskede-Årsta-Vantör	13	30	47	5	95
Skarpnäck	8	26	30	0	64
Farsta	2	32	50	3	87
Älvsjö	4	3	5	0	12
Hägersten-Liljeholmen	5	36	54	5	100
Skärholmen	2	13	17	5	37
Enheten för hemlösa	1	99	241	25	366
Hela staden	79	445	708	55	1287

Tabellen visar att hemlösa finns i samtliga åldersgrupper och vid samtliga förvaltningar. Det går dock inte att utläsa vilken typ av boende som de hemlösa har.

10. Nationalitet – födelseland

Handläggarna har besvarat en fråga om de aktuella personernas födelseland

Tabell 28 Födelseland. Hela staden

Födelseland	Antal	%
Sverige	2471	73
Finland	302	9
Övriga Europa	170	5
Asien	148	4
Afrika	145	4
Övriga världen	93	3
Vet ej	43	1
Hela staden	3372	100

Antalet aktuella personer födda i Sverige utgör 73 % av populationen, personer födda i Finland och övriga Europa 9 % respektive 5 %. Beroende på stadsdelsförvaltningarnas olika befolkningsstruktur förekommer stora skillnader när det gäller de aktuella personernas födelseland. Sedan kartläggningen 2006 har endast marginella skillnader skett.

11. Förekomst av HIV-infektion

Här anges om de kartlagda personerna, utifrån handläggarnas kännedom är HIV-positiva eller inte

Tabell 29 Personer med HIV-infektion. Antal och andel i procent. Hela staden n=3372

HIV-infektion	Man	%	Kvinna	%	Total	%
Ja	91	4	31	4	122	4
Nej	1747	70	607	71	2353	70
Okänt	675	27	221	26	896	27
Hela staden	2513	100%	859	100	3372	100

Vid inventeringen framkom uppgifter från handläggarna om att 4 % av aktuella personer med missbruksproblem är HIV-infekterade. 70 % uppgavs inte bära på HIV-infektion. Jämförande uppgifter 2006 angav att 3,2 % var HIV-infekterade och att 62,7 % inte var HIV-infekterade. Vid kartläggningen 2006 saknades kunskap om HIV-infektion för 34,1% av de aktuella personerna. Motsvarande siffra 2008 var 27 %. Detta betyder att antalet och andelen där man känner till HIV-infektion har ökat något, samtidigt som den grupp som man inte har kännedom om har minskat i större omfattning sedan mätningen 2006.

12. Kontaktformer och fortsatta behov

Här redovisas de kontaktformer som de kartlagda personerna haft med olika verksamheter/ funktioner inom socialtjänst, missbrukar-/ beroendevård, psykiatri och övrig hälso- och sjukvård, kriminalvård, arbetsmarknadsverksamheter, frivilligorganisationer m.fl. Därutöver redovisas de behov som handläggare bedömer att personerna har fortsättningsvis.

12.1. Kontaktformer under de senaste sex månaderna innan kartläggningen

Tabell 30 Kontaktformer under 6 månaderna innan kartläggning.
Antal och andel – flera svarsalternativ möjliga

Kontaktformer senaste halvåret - hela staden	Antal svar	%
Sporadisk kontakt med socialsekreterare/ biståndshandläggare	2076	62
Regelbunden kontakt med socialsekreterare / biståndshandläggare minst varannan vecka	1197	35
Poliklinisk beroendevård	779	23
Övrig sjukvård	572	17
Boendestöd	515	15
Stöd- och omvårdnadsboende (inackorderingshem)	508	15
Psykiatrisk öppenvård	488	14
Strukturerad öppenvård inom socialtjänsten i egen eller annan regi	433	13
Avgiftning på sjukhus	384	11
Frivård	348	10
Arbetssträning/sysselsättningsverksamhet	308	9
Behandlingshem	270	8
Deltagande i metadonprogram	245	7
Frivilligorganisation	207	6
Fängelse	205	6
Budget och skuldrådgivning	176	5
Jobbtorg	168	5
Deltagande i subutexprogram'	152	5
Kontaktperson	139	4
Psykiatrisk sjukhusvård	134	4
Häkte	130	4
Case Manager	120	4
Eftervård, planmässig kontakt efter någon form av behandling	118	3
Familjehem	70	2
Tvångsvård (LVM)	41	1
God man	36	1
Personligt ombud	15	0
Vet ej	89	3
Annan kontakt	414	12
Antal svar	10337	

De kartlagda personerna har haft ett stort antal kontakter med myndigheter och olika vårdgivare under sexmånadersperioden före kartläggningen. Den vanligast förekommande kontakten är föga förvånande med socialsekreterare/biståndshandläggare, 62 % har haft sporadisk kontakt med socialsekreterare/biståndshandläggare och 35 % har haft regelbunden kontakt (minst varannan vecka). Några större skillnader jämfört med kartläggningen 2006 förekommer inte, då hade 58 % sporadisk och 40 % regelbunden kontakt.

De skillnader som framförallt kan ses jämfört med den förra kartläggningen är att en större andel av personerna i 2008 års kartläggning har kontakt med sjukvården. Kontakten med den polikliniska beroendevården har ökat från 17 % till 23 %, kontakten med den psykiatriska öppenvården från 10 % till 14 % och kontakten med övrig sjukhusvård från 14 % till 17 %. Även deltagande i metadon/ subutexprogram har ökat jämfört med kartläggningen 2006. Inom gruppen *annan kontakt* (12 %) ryms kontakt med beroendemottagning, neuropsykiatrisk utredning/ behandling, annan läkemedelsassisterad behandling och psykoterapi, samtalsbehandling och öppenvårdsprogram, kontakt med behandlingsassistent, boendestöd, egna medelsförvaltning, hemtjänst, kriminalvård, arbetsförmedling m.m.

12.2 Skattade fortsatta behov

Tabell 31 Fortsatta behov av insatser antal och andel - Flera svarsalternativ möjligt

Fortsatta behov - hela staden	Antal svar	%
Kontakt med socialsekreterare/ biståndshandläggare	2688	80
Någon form av sysselsättning	1203	36
Poliklinisk beroendevård	818	24
Psykiatrisk öppenvård	699	21
Avlönat arbete	579	17
Strukturerad öppenvård	569	17
Boendestöd	559	17
Övrig sjukvård	507	15
Stödboende	443	13
Bostad med 1:a handskontrakt	435	13
Träningslägenhet	434	13
Budget- och skuldrådgivning	418	12
Utbildning, arbetsrehabilitering	384	11
Behandlingshem	357	11
Neuropsykiatrisk utredning	317	9
Försökslägenhet	294	9
Social träning	292	9
Kontakt med frivillig-/ klientorganisation	268	8
Metadonbehandling	258	8
Eftervård, planmässig kontakt efter någon form av behandling	244	7
Omvårdnadsboende	193	6
Kontaktperson	188	6
Avgiftning på sjukhus	176	5
Subutexbehandling	173	5
Case Manager	145	4
Områdeslokal/öppen dagverksamhet	136	4
Lågröskelboende	131	4
God man	128	4
Familjevård	62	2
Härbärgesboende	55	2
Sjukhem, inkl Gamlebo	50	1
Psykiatrisk slutenvård	46	1
Gruppboende	35	1
Personligt ombud	30	1
Tvångsvård (LVM)	21	1
Vet ej	145	4
Annat	342	10
Antal svar	13822	

De skattningar som handläggarna gjort av fortsatta behov hos de 3372 kartlagda personer visar på omfattningen av och bredden på det stöd och den hjälp som behövs från olika myndigheters och vårdgivares sida.

Kontakt med socialsekreterare/biståndsbedömare bedöms som ett behov i 80 % och sysselsättning som ett behov i 36 % av svaren. Något förvånande är att arbete endast förekommer i 17 % av svaren, vilket kan tolkas som att det stora flertalet av de kartlagda personerna har så omfattande vårdbehov att avlönat arbete inte är realistiskt, åtminstone inte inom den närmaste framtiden. Utbildning, arbetsrehabilitering bedöms vara ett behov i 11 % av svaren.

Handläggarna bedömer att behovet av poliklinisk beroendevård, psykiatrisk öppenvård och övrig sjukvård är stort och förekommer i 24 %, 21 % respektive 15 % av svaren. Även behov av andra insatser inom hälso- och sjukvården såsom subutex-/subuxone- och metadonbehandling samt neuropsykiatrisk utredning är vanligt förekommande. När det gäller övriga vårdinsatser för missbruk anses strukturerad öppenvård och vård på behandlingshem vara ett behov i 17 % respektive 13 % av svaren. Familjevård förekommer i 2 % och LVM-vård i 1 % av svaren.

Stöd- och omvårdnadsboende anges som ett behov i 19 % av svaren medan behovet av lågtröskelboende skattas betydligt lägre, 4 %. Bostad med 1:a - handskontrakt anses som ett behov i 13 % och försöks- och träningslägenhet ett behov i 9 % respektive 13 % av svaren. Boendestöd anses som ett behov i drygt en sjättedel av svaren (17 %). I gruppen *annat* anges bl.a. psykoterapi, samtalsbehandling, läkemedelsassisterad behandling, utredning, behandlingsassistent, hemtjänst, kriminalvård, försörjningsstöd/ sjukersättning, arbetsinriktade insatser samt olika former av boenden.

13. Sammanfattning och bedömning

I 2008 års kartläggning av aktuella personer med missbruksproblem framkommer inga större förändringar jämfört med 2006 års kartläggning. Sammanfattningsvis kan sägas att målgruppen förutom missbruksproblem har stora sociala problem avseende boende och försörjning samt psykisk hälsa. Mindre än en femtedel av svaren anger att personerna försörjer sig helt eller delvis genom lön, sjukpenning/ föräldrapenning eller A-kassa/ aktivitetsstöd, vilket visar att gruppen som helhet står långt från arbetsmarknaden. När det gäller fortsatta behov skattar handläggarna att behov av någon form av sysselsättning är större än behovet av avlönat arbete, åtminstone i nuläget. Behov av utbildning och arbetsrehabilitering förekommer i 11 % av svaren.

När det gäller bostadssituationen betecknades 1287 personer, 38,2 %, i den kartlagda målgruppen vara hemlösa i oktober 2008. Motsvarande antal i 2006 års kartläggning var 1237 personer, 35,5 %. Uppgifterna är dock inte jämförbara eftersom ett antal personer med fast bostad redovisades under annan rubrik i 2006 års inventering. Mer än två tredjedelar betecknas som hemlösa utifrån stadens definition av hemlöshet. Hemlösa finns representerade i samtliga åldersgrupper.

En ökning har skett vad gäller antal och andel personer som har kontakt med beroendevård, psykiatrisk vård och övrig hälso- och sjukvård. Handläggarna bedömer också att behovet av

insatser från olika grenar inom hälso- och sjukvården är stort. Möjliga slutsatser av detta kan vara att målgruppens medicinska problem har ökat, men också att kunskapen om personernas hälsotillstånd har förbättrats i takt med att samarbetet mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården ökar.

En stor grupp som inte har pågående missbruk är aktuella för insatser inom socialtjänsten. Dessa kan antingen befinna sig i pågående behandling eller i någon form av eftervård. Många i denna grupp har tidigare missbrukat narkotika och det är troligt att där ingår ett större antal i metadon- eller subutex/ subuxonebehandling som även är i behov av psykosociala insatser från socialtjänsten.

Den kartlagda gruppen har haft omfattande kontakter med myndigheter och olika vårdgivare under sexmånadersperioden före kartläggningen. Antalet kontakter och kontaktformer har ökat sedan kartläggningen 2006. Handläggarna bedömer att de kartlagda personerna har behov av ett stort antal och varierande former av fortsatta insatser och kontakter. En stor andel av dessa kontakter ligger inom hälso- och sjukvårdens ansvarsområde. Behovet av öppenvårdsinsatser och vård på behandlingshem bedöms också vara relativt stort.

Kunskapen om HIV-situationen har förbättrats, även om mörkertalet fortfarande är stort. I 2008 års inventering saknade handläggarna kunskap om eventuell HIV-infektion hos 27 % av de aktuella personerna, motsvarande andel 2006 var 34,1 %. Andelen där HIV-infektion är känd har ökat något, från 3,2 % i 2006 års kartläggning till 4,0 % 2008. 70 % i 2008 års kartläggning uppgavs inte bära på HIV-infektion jämfört med 62,7 % 2006. Uppgifterna visar att det är mycket angeläget att ställa frågor om HIV-status och informera om testmöjligheter.

De signaler som framkommit från olika håll om ett ökande antal unga vuxna med missbruksproblem syns inte kartläggningen. Unga vuxna, 20-24 år, har snarare minskat något, både i faktiskt antal och i andel av hela den kartlagda populationen. Variationen mellan stadsdelsförvaltningarna är dock mycket stor och de yngsta är framförallt aktuella i ytterstadsstadsdelarna. Oroväckande är att andelen kvinnor i den yngsta åldergruppen har ökat.

Inventeringen visar att 783 personer (23 %) av de 3372 är föräldrar till barn under 18 år. För 73 personer (2 %) är det okänt om de har barn under 18 år. 258 personer (8 %) bor heltid eller deltid med barn under 18 år. I 57 fall (2 %) är det okänt om personen bor tillsammans med barn under 18 år. Dessa uppgifter visar att det är angeläget att rutinmässigt ta reda på om personer med missbruksproblem har barn, om barnen lever med sin/sina föräldrar och om inte, hur kontakten mellan barn och föräldrar ser ut. Uppgifterna visar också att det är viktigt utifrån ett barnperspektiv att uppmärksamma hur barnen berörs av föräldrarnas missbruksproblem, att ha tillgång till stödinsatser i form av barngruppsverksamhet för barn till missbrukare och när det bedöms nödvändigt involvera stadsdelsförvaltningarnas barn- och familjeenheter för utredning av barnens situation.